

Na temelju članka 4.1. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02), Državna regulatorna Komisija za električnu energiju, na sjednici održanoj dana 1. prosinca 2003. godine, usvojila je

ETIČKI KODEKS

ZA ČLANOVE I UPOSLENIKE DRŽAVNE REGULATORNE KOMISIJE ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU

Odredbе ovog etičkog kodeksa definiraju način ponašanja i zauzimanja stavova članova i uposlenika Državne Regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: Komisija) pri obavljanju njihovih poslova. Članovi i uposlenici Komisije ponašat će se tijekom radnog odnosa u Komisiji skladno sa Zakonom o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 7/02) (u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu), ostalim podzakonskim aktima i odredbama ovog kodeksa.

Prioritetni cilj članova i uposlenika Komisije je očuvanje integriteta, ugleda i nepristrasnosti Komisije. U ostvarenju navedenog cilja veliku važnost ima primjena visokih standarda etike, ljubaznosti i kulture, te izravna povezanost marljivosti s izvršavanjem poslova i zadataka u Komisiji, kao i pravilno prosuđivanje po pitanjima odgovornosti u Komisiji.

Pravila za članove i uposlenicima Komisije

1. Članovima i uposlenicima Komisije je zabranjeno:
 - 1.2. angažiranje u institucijama ili organima zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti;
 - 1.3. članstvo u bilo kojoj političkoj stranci ili aktivna uključenost u političke aktivnosti, odnosno vođenje kampanje (za ili protiv) političkog kandidata ili političke stranke;
 - 1.4. zasnivanje radnog odnosa u Komisiji od strane bračnog druga, člana uže obitelji ili člana zajedničkog kućanstva, iz razloga izbjegavanja mogućeg sukoba interesa;
 - 1.5. prihvaćanje ili traženje darova iz zabranjenih izvora, odnosno darova koji su dani od trećih lica zbog službenog položaja člana Komisije ili posla koji obavlja uposlenik. Pod darom se podrazumijeva sve što ima novčanu vrijednost, a uključuje: gotovinu, zabavu, gostoprimstvo, usluge, organiziranje prijevoza (zrakoplovnih karta i sl.), putovanja u zemlji, smještaj, obroke, kupovina karata, plaćanje akontacije ili naknada za troškove nakon što su nastali.

Zabranjeni izvor uključuje sve osobe koje regulira DERK kao i bilo koju fizičku ili pravnu osobu koja:

- 1.5.1. očekuje službeni stav Komisije (npr. podnositelji zahtjeva, osobe pod istragom i sl.);
- 1.5.2. obavlja posao ili traži da obavlja posao s Komisijom (npr. pojedina društva);
- 1.5.3. obavlja poslove koje regulira Komisija ili poslove za koje licence daje Komisija (npr. pojedina društva ili njihovi predstavnici);
- 1.5.4. ima interes koji može biti pod značajnim utjecajem obavljanjem ili neobavljanjem pojedinih dužnosti člana Komisije ili uposlenika.

U cilju implementacije pravila iz toč. 1.5. ovog kodeksa, daju se sljedeći primjeri za izuzetke zabrane primanja darova od trećih lica (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da se odobrava prihvaćanja darova, u slučajevima da je:

1.5.5. vrijednost dara 20 KM ili manje;

1.5.6. dar temeljen na čisto obiteljskom ili osobnom odnosu;

Darovi koji se mogu prihvatiti bez bilo kakvih ograničenja su:

1.5.7. osvježenja (kava, bezalkoholna pića);

1.5.8. čestitke, amblemi i drugi predmeti male fundamentalne vrijednosti (olovke, kalendari).

1.6. Ukoliko je član ili uposlenik Komisije dobio dar koji po odredbama ovog kodeksa ne može prihvatiti, obavezan je dar vratiti, odnosno platiti pošiljatelju njegovu tržišnu vrijednost ako ga je zadržao.

1.7. Član ili uposlenik Komisije ne može dati dar nadređenom niti može prihvatiti dar od drugog člana ili uposlenika Komisije koji su u podređenim pozicijama, osim u sljedećim slučajevima:

1.7.1. dar koji nisu u gotovini i ne vrijede više od 20 KM;

1.7.2. hrana i osvježenje koju uposlenici međusobno razmjenjuju;

1.7.3. događaji velike važnosti poput: sklapanja braka, rođenje djeteta, bolesti; ili

1.7.4. događaji kada se prekida odnos nadređeni - podređeni kao što je odlazak u: mirovinu, davanje otkaza ili raspoređivanje na poslove izvan Komisije.

1.8. koristiti imovinu Komisije, osim ukoliko su ovlašteni za to. Imovina uključuje uredski materijal, telefone, računala ili bilo koju drugu imovinu koja je kupljena sredstvima Komisije.

2. Poslovi koje član Komisije obavlja zauzima prioritet u svim njegovim aktivnostima. Navedeno podrazumijeva, ali se i ne ograničava samo na:

2.1. zabranu obavljanja neke druge dužnosti pri državnim institucijama, obavljanje drugog plaćenog posla, kao i zabranu članstva ili svojstva predstavnika neke institucije ili drugog tijela u elektroenergetskom sektoru. U cilju implementacije pravila iz toč. 2.1. ovog kodeksa, daju se sljedeći primjeri (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je dopušteno:

2.1.1. pisati, predavati, podučavati i držati govore bez naknade o pitanjima koja nisu vezana za elektroenergetski sektor, a koja se odnose na umjetnost, sport, obrazovanje i ostale socijalne i rekreativne aktivnosti;

2.1.2. baviti se humanitarnim aktivnostima a koje ne utječu na nepristrasnost pri obavljanju poslova;

2.1.3. biti član obitelji koja posjeduje vlastiti biznis u oblasti koja nije vezana za elektroenergetski sektor;

2.2. zabranu izravnog ili neizravnog interesa u društvima u elektroenergetskom sektoru (npr: vlasništvo nad dionicama, udjelima, obveznicama ili dijelovima tih društava);

2.3. zabranu svakog poslovnog i finacijskog aranžmana koji može imati utjecaj na nepristrasnost pri obavljanju poslova, utjecati na pravilno obavljanje njegovih ili

njezih dužnosti, odnosno na korištenje pozicije u vezi s radom, uključiti ga ili nju u česte aranžmane s fizičkim ili pravnim osobama koja se vjerovatno mogu pojaviti u postupku pred Komisijom. Član Komisije treba se izuzeti iz postupka u kome se njegova ili njezina nepristrasnost može lako dovesti u pitanje.

U cilju implemenatcije pravila iz toč. 2.3. ovog kodeksa daju se slijedeći primjeri (koji uključuju, ali se ne ograničavaju samo na navedeno), tako da je potrebno isključiti:

- 2.3.1. osobne predrasude ili naklonosti (sklonost favoriziranju) prema određenoj fizičkoj ili pravnoj osobi;
 - 2.3.2. da član Komisije ima svoj financijski interes po pitanju nekog predmeta koji se nalazi u postupku kod Komisije, odnosno neki drugi interes koji može imati utjecaja na ishod odlučivanja u Komisiji. Isključenje ovih interesa odnosi se i na supružnike, djecu, te članove zajedničkog kućanstva;
 - 2.3.3. uložene investicije u neko društvo koje nije u vezi s elektroenergetskim sektorom, a u slučaju da se ono uključi u bilo kakav poslovni odnos s Komisijom ili ima veze s postupkom pred Komisijom;
 - 2.3.4. izravno li neizravno komuniciranje s bilo kojom osobom o činjenicama, propisima ili proceduri koja je vezana za postupak koji se trenutačno vodi pred Komisijom, izvan javne ili interne sjednice Komisije, osim razgovora s ostalim članovima ili uposlenicima Komisije. Ukoliko se ova zabranjena komunikacija dogodi, član Komisije će pravodobno objasniti prirodu i sadržaj razgovora na slijedećem sastanku Komisije, kako bi se osiguralo da sve nazočne pravne i fizičke osobe imaju informaciju o događaju, te priliku komentiranja navedene teme.
 - 2.4. aktivnosti izvan Komisije, koje bi mogle značiti sukob interesa. U navedenom smislu potrebno je izbjegavati česte odnose s fizičkim i pravnim osobama za koja se može pouzdano pretpostaviti da će u budućnosti imati zahtjeve prema Komisiji iz članka 4.2. Zakona o prijenosu.
3. Članovi i zaposlenici Komisije obavezni su da svakom fizičkoj ili pravnoj osobi, pravno zainteresiranom za postupak pred Komisijom, ili njegovom punomoćniku, pruže potrebnu pomoć, odnosno omoguće da bude saslušan u skladu sa zakonom. Navedeno podrazumijeva:
- 3.1. obavljanje dužnosti na nepristrasan, profesionalan i predan način;
 - 3.2. pronalaženje odgovarajućeg i pravno ispravnog rješenja za pitanja iz nadležnosti Komisije;
 - 3.3. izbjegavanje, odnosno sprečavanje pojava nepravilnosti u obavljanju svojih poslova, odnosno poslova iz registrirane djelatnosti Komisije;
 - 3.4. zauzimanje jednakih stavova prema svim kandidatima za licence kao i prema vlasnicima licenci;
 - 3.5. obavezu da odgovore na zahtjeve zainteresiranih osoba ili ih upute odgovarajućim fizičkim ili pravnim osobama ili ovlaštenoj instituciji;
 - 3.6. formiranje nepristrasnog mišljenja i onemogućavanje utjecaja na njihovo odlučivanje od strane članova obitelji ili nekih drugih fizičkih ili pravnih osoba na donošenje odluka;
 - 3.7. jasnost i razumljivost u komuniciranju;

- 3.8. strpljivo i uzorno ponašanje prema fizičkim ili pravnim osobama koje surađuju s Komisijom;
 - 3.9. ljubaznost i spremnost za pomoć kako vanjskim suradnicima, tako i uposlenicima nižeg ranga;
 - 3.10. izbjegavanje zloupotrebe dužnosti u Komisiji u korist osobnog interesa, kao i zabranu prenošenja na treća lica dojam da imaju posebnu dužnost;
 - 3.11. međutim članovi Komisije ili uposlenici Komisije koji su zaduženi za vođenje javnih rasprava moraju održavati red i dobro ponašanje na raspravama Komisije;
 - 3.12. članovi Komisije će primjenjivati visoke standarde rukovođenja i pomagati pri obavljanju dužnosti ostalih članova i dužnosnika Komisije.
4. Članovi i uposlenici Komisije obavezni su da:
 - 4.1. konstantno rade na unaprijeđenju svoje kompetencije u formiranju i implementaciji regulatornih principa;
 - 4.2. održavaju povjerljivost prilikom prezentiranja informacija, a koje su od nacionalnog i poslovnog interesa, kao što se to i navodi u Zakonu o prijenosu;
 - 4.3. tijekom predstavljanja Komisije u Bosni i Hercegovini, u stranim državama i međunarodnim organizacijama, zastupaju stavove Komisije. U slučaju iznošenja svojih ličnih (neslužbenih) mišljenja dužni su navesti da su ta mišljenja samo s njihove osobne točke gledišta;
 - 4.4. se oslobode utjecaja nositelja pojedinih interesa, nedokazanih ili pretjeranih žalbi ili straha od neosnovanog kritičizma;
 - 4.5. primjenjuju i ponašaju se u skladu sa zakonima, na način kojim stječu povjerenje javnosti.
 5. Članovi i zaposlenici Komisije moraju poštivati radnu disciplinu, točnost i raspored rada koji imaju i ponašati se u skladu s odredbama Kućnog reda. Navedeno podrazumijeva:
 - 5.1. ažurnost u radu;
 - 5.2. pozornost i savjesnost u izvršavanju obaveza;
 - 5.3. adekvatno, uredno postupanje s dokumentacijom, te njezino uredno arhiviranje, posebno dokumentacije koja ima oznaku "povjerljivo";
 - 5.4. pristojan i korektan odnos s nadređenima i podređenima;
 - 5.5. točnost pri dolasku i odlasku s posla;
 - 5.6. neometanje kolega koji rade raznim objašnjenjima i raspravama;
 - 5.7. izbjegavanje glasnog govorenja, smijanja, galame i dovikivanja;
 - 5.8. redovita nazočnost u cilju povećanja dobre radne reputacije, odnosno javljanje neposrednom rukovoditelju u slučaju izostanka ili zakašnjenja;
 - 5.9. prikladna odjevenost;
 - 5.10. izočnost s posla dogovara se neposredno s rukovoditeljem (tretira se kao neplaćeni sati, uračunavanje u godišnji odmor, nadoknađivanje poslije radnog vremena i sl.);

- 5.11. duža izočnost s posla mora biti odobrena (plaćeni ili neplaćeni dopust), što podrazumijeva da se za istu traži odobrenje u pisanom obliku;
- 5.12. svođenje privatnih posjeta na najmanju mjeru.
6. Članovi i zaposlenici Komisije obavezni su izbjegavati neprihvatljivo ponašanje, koje podrazumijeva:
 - 6.1. falsificiranje osobnih i drugih dokumenata koji pripadaju Komisiji;
 - 6.2. igre na sreću, nošenje vatrenog oružja ili eksploziva i agresivno ponašanje tijekom radnog vremena;
 - 6.3. tuča, bacanje stvari i gruba igra ili šala, koji ne mogu biti dopušteni na radnom mjestu;
 - 6.4. prijetnja, zastrašivanje, grub i vulgaran riječnik;
 - 6.5. neposlušnost, odbijanje rada ili neizvršavanje radnih obaveza;
 - 6.6. uporaba materijala, vremena i opreme u privatne svrhe;
 - 6.7. oštećenje ili uništavanje imovine Komisije nenamjernim ili namjernim aktivnostima;
 - 6.8. nagovaranje uposlenih na neku od navedenih radnji;
 - 6.9. uporaba, posjedovanje, prodaja, prijenos ili kupovina alkohola na radnom mjestu.
7. U slučaju postojanja opravdane sumnje da su član ili uposlenik Komisije učinili povredu odredbi ovog kodeksa, sazvat će se sastanak Komisije na kojem će se problem raspraviti i donijeti adekvatna odluka.
 - 7.1. Povreda ovog etičkog kodeksa može biti temelj za pokretanje postupka za smjenu člana Komisije u skladu sa Zakonom o prijenosu, ili za pokretanje disciplinskog postupka od strane predsjedavajućeg Komisije, u skladu sa odredbama Pravilnika o radu i Pravilnika o disciplinskoj odgovornosti.

Predsjedavajući Komisije

mr. Vladimir Dokić